

Fundació Museu Picasso de Barcelona

Memòria
2021

Índex

5	Introducció
9	Òrgans de govern
11	Objectius estratègics marcats al Pla de Treball de la Direcció
13	El Museu Picasso en temps de postcovid
15	Exposicions
	Exposicions al Museu Picasso
21	La collecció
	Adquisicions i dipòsits d'obra
	Restauració i conservació preventiva
27	Els palaus
	Projecte de rehabilitació dels patis
	Projecte de rehabilitació de les façanes exteriors
	Pla Director del Museu Picasso
31	Les publicacions
37	Programa educatiu i social
	Programa de visites per a l'ensenyament reglat
	Formació de professionals i ensenyament superior
	Projectes comunitaris
	Inclusió social
	Activitats familiars
	Activitats adreçades al públic adult
	Activitats vinculades a exposicions temporals
41	Comunicació
47	Gestió de públic
49	Gestió administrativa, convenis de col·laboració, recursos humans
51	Informació financera
53	Retroacció
55	I per al 2022...
57	Annexos de dades
	Dades financeres
	Dades sobre visitants
	Revista de premsa

Increment de visitants nacionals i internacionals

Digitalització de la totalitat dels *Quaderns* de Picasso

238.449 visitants
a l'exposició
**JAMAIS. Pablo Picasso &
Óscar Domínguez**

Consolidació com a museu social i vinculat amb el seu entorn

Potenciació de la funció educativa i diversificació d'activitats

L'exposició *Lola Ruiz Picasso*
genera un centenar d'impactes als
mitjans de comunicació

L'any 2021 en titulars

Introducció

El **Museu Picasso de Barcelona** és el centre de referència per al coneixement dels anys de formació de Pablo Picasso. El geni del jove artista es revela a través de les 5.044 obres que componen la col·lecció permanent. Inaugurat l'any 1963, evidencia també el seu lligam amb la ciutat de Barcelona: un vincle estret i inseparable forjat en l'adolescència i joventut, i que es va perllongar fins a la seva mort. La col·lecció del museu és molt completa pel que fa al treball dels anys de formació de l'artista; és gairebé exhaustiva fins a l'època blava. Acull també una important representació d'obres de 1917, la sèrie de Las Meninas, de 1957, i una apreciable col·lecció de gravats.

El Museu Picasso ocupa cinc grans casals o palaus del carrer de Montcada, que daten dels segles XIII-XIV, amb remodelacions importants al llarg del temps, les més destacades durant el segle XVIII.

La Fundació Museu Picasso de Barcelona és l'entitat publico privada sense ànim de lucre que des de l'1 de gener de 2014 gestiona el patrimoni i els recursos del Museu Picasso, que són propietat de l'Ajuntament de Barcelona. La Fundació és una iniciativa impulsada per l'Institut de Cultura de Barcelona i creada per l'Ajuntament de Barcelona i la Fundació Barcelona Cultura.

L'any 2021 el Museu Picasso inicia un cicle de 3 anys que culminarà el 2023 amb la commemoració del 60è aniversari de l'obertura del museu i el 50è aniversari de la mort de Pablo Picasso. En aquest marc estratègic, durant 2021 s'han dut a terme un paquet de projectes i activitats singulars amb la intenció de preparar la commemoració, i donar més relleu i visibilitat a les tres idees més destacades per a aquest trienni:

- La col·lecció pròpia i el mateix centre i l'impacte que tenen en el públic.
- Reflexió sobre el passat i el present per transformar el futur.
- El museu i la comunitat com a força motriu.

El museu s'ha centrat, per tant, primer, a reafirmar el seu paper com a instrument públic per al benestar i el creixement personal, individual i comunitari per mitjà de l'experiència d'apropar-se al patrimoni artístic i al coneixement que s'hi genera.

En segon lloc, les accions s'han encaminat a generar reflexió respecte a l'obra de Picasso i com la seva recerca i coneixement generat poden contribuir a la interpretació de la realitat actual i ajudar a transformar-la.

I un tercer aspecte important ha estat la potenciació de la capacitat dinamitzadora del museu per impactar en la comunitat local; així, ha generat activitats que permetin la interrelació amb altres institucions i ha contribuït a què la ciutadania valori positivament el centre de la ciutat i els equipaments culturals amb atractiu turístic.

Totes les actuacions es fan sempre amb l'objectiu de construir i transmetre el relat del museu mateix: el Museu Picasso Barcelona guarda el llegat de Pablo Picasso per voluntat explícita de l'artista, i és una mostra de la seva relació íntima amb la ciutat. Una ciutat que va definir amb força els seus anys de creixement artístic i amb què mantindria relació estreta fins a la seva mort.

En aquesta memòria presentem la relació de projectes i activitats fetes al llarg de 2021, un any en què l'impacte de la covid-19 s'ha deixat sentir en la tasca que desenvolupa el Museu Picasso, no només per com ha afectat la presència del públic, sinó també pels canvis i adaptacions que s'han hagut de plantejar a tots nivells.

«Quan em diuen que soc massa vell per fer una cosa, procuro fer-la de seguida.»

Pablo Ruiz Picasso

Òrgans de govern

Patronat

(Inscrit actualment al registre d'entitats amb el núm. 2781)

Presidenta	L'alcaldeessa de Barcelona, Ada Colau Ballano
Vicepresident primer	Joan Subirats i Humet, comissionat de Cultura (fins al juliol de 2021) Jordi Martí i Grau (des del juliol de 2021)
Vicepresident segon	Genís Roca Verard
Vocals	Jordi Rabassa Massons Marta Clari i Padrós Lourdes Cirlot Valenzuela Lluís Jou Mirabent Francesc Xavier Marcè Carol Claude Ruiz Picasso F. Xavier Vilató Ruiz Llucià Homs i Capdevila Carlos Vicente Guitart José Francisco Yvars Castelló Mònica Mateos Guerrero Vicenç Villatoro Lamolla Santi de Torres Sanahuja Anna Gener Surrell Genís Roca Verard
Secretari no patró	Secretari de l'Ajuntament de Barcelona: Jordi Cases Pallarés Natalia Amorós Bosch, per delegació del 18 de maig de 2021

Comissió executiva

President	Joan Subirats i Humet, comissionat de Cultura (fins al juliol de 2021) Jordi Martí i Grau (des del juliol de 2021)
Vocals	Genís Roca Verard Lluís Jou Mirabent Marta Clari Padrós

Direcció i Gerència

Direcció	Emmanuel Guigon
Gerència	Maria Vilasó

Objectius estratègics marcats al Pla de Treball de la Direcció

Durant l'any 2021 la Fundació Museu Picasso de Barcelona ha continuat treballant per assolir els objectius estratègics que Emmanuel Guigon va proposar en assumir la direcció de la institució l'any 2016. Aquest marc contribueix a avançar cap a un millor posicionament del museu entre les institucions museístiques de primera línia en l'àmbit mundial, alhora que el fa progressar en la seva connexió amb el món del col·leccionisme d'art i el públic en general. Els objectius estratègics són els següents:

1. Ser un centre internacional de referència per a l'estudi i investigació entorn de la figura de Pablo Picasso.
2. Integrar el públic al cor de la vida del Museu Picasso.
3. Preservar i millorar el llegat de l'artista.
4. Introduir la contemporaneïtat en el museu, sempre al voltant de la figura de Picasso i de la seva importància, tant en el seu moment com en la posteritat.
5. Potenciar la presència local i internacional del Museu Picasso de Barcelona.
6. Preservar i fer valer els palaus que acullen l'obra de Picasso.
7. Consolidar l'equip humà de la Fundació.

El Museu Picasso en temps de postcovid

El primer semestre de l'any 2020 va estar marcat per la crisi sanitària produïda per la covid-19 i la situació de confinament de la població. El museu va tancar les portes el 13 de març de 2020, en compliment de la resolució del Departament de Salut de la Generalitat de Catalunya SLT/720/2020 de 13 de març, per la qual s'adoptaven noves mesures addicionals per a la prevenció i el control de la infecció pel SARS-CoV-2, i va obrir de nou les portes tres mesos després, el 12 de juny de 2020. Es van implementar les mesures sanitàries pertinents per tal de dur a terme l'activitat museística amb tota la normalitat que la situació excepcional permetia.

Al llarg dels primers mesos de 2021 s'ha continuat duent a terme les següents accions:

- Adequació dels recursos i serveis necessaris per atendre el públic en l'actual situació i mantenint mesures de seguretat.
- Ajustar l'horari d'obertura de manera que permetés l'accés al major nombre possible de visitants i alhora preservar l'equilibri en la despesa necessària per al manteniment de serveis.

Línies d'actuació en l'edifici i adaptació dels serveis

- Redimensionament dels serveis de neteja, seguretat i atenció al públic.
- Dotació d'elements sanitaris distribuïts en diferents punts de l'edifici.
- Incorporació de catifes desinfectants en els diferents accessos.
- Canvi de filtres del sistema de climatització i nous protocols de ventilació.
- Campanya de comunicació amb recomanacions i mesures sanitàries.
- Restricció d'ús del lavabo públic femení del Palau Meca.
- Anullació de l'ús de les aules del Centre de Coneixement i Recerca.
- Reactivació del servei de consulta del Centre de Coneixement i Recerca.

Adequació de la visita del públic

- Preu de la visita i horari (de dimarts a diumenge d'11.00 a 21.00, campanya d'entrada reduïda durant el mes de juny, gratuït els dijous de 17.00 a 21.00 i el primer diumenge de mes). S'incentiva la reserva d'entrades en línia.
- Sentit únic i obligatori de la visita amb senyalització específica, tant en la planta baixa com en les sales
- Adequació de la taquilla de Finestres.
- Material addicional digital.
- Adequació de l'àrea d'espera.
- Ús de l'ascensor.
- Cancel·lació del servei d'audioguies i posada en marxa de l'aplicació web que permet als visitants tenir els continguts de l'audioguia al mòbil.
- Cancel·lació de la consigna.

A més, la botiga-llibreria del museu, en concessió amb Laie, ha remodelat el mobiliari interior i ha reobert amb les condicions higièniques necessàries.

Exposicions

El projecte científic i cultural del Museu Picasso de Barcelona enllaça directament amb una política de públics destinada a fomentar la participació i crear lligam amb els visitants, sense deixar de banda la investigació i la difusió. El confinament a causa de la pandèmia de la covid-19 va comportar canvis en el projecte expositiu del museu: algunes exposicions van haver-se de prorrogar i d'altres es van posposar fins al 2021. La pandèmia també va afectar les itineràncies en les quals participa activament.

Exposicions al Museu Picasso

Durant l'any 2021 s'han clausurat dues exposicions temporals inaugurades el 2020: **JAMAIS. Óscar Domínguez & Pablo Picasso** i **Picasso. Els quaderns**. La primera es va clausurar el 21 d'octubre de 2021 i la segona, el 5 d'abril de 2021.

Han tingut un èxit notable de públic amb un total de **263.082 visitants** i una molt bona repercussió mediàtica nacional i internacional, per exemple, una primera pàgina al diari El País i peces destacades en els principals mitjans de comunicació nacionals i internacionals.

JAMAIS. Óscar Domínguez & Pablo Picasso

14 de juliol de 2020 al 21 d'octubre de 2021

JAMAIS. Óscar Domínguez & Pablo Picasso sorgeix a partir del famós objecte *Jamais* de l'artista surrealista Óscar Domínguez, de 1938. L'obra consisteix en un fonògraf emmudit i pintat de blanc, el plat del qual està representat per uns pits que giren sota una mà que fa d'agulla, mentre que de l'amplificador en surten unes cames de dona. *Jamais* és una de les obres que es va mostrar a l'Exposition Internationale du Surréalisme, organitzada per André Breton i Paul Eluard a la Galerie Beaux-Arts de París el 1938. Havia estat desapareguda durant molt de temps fins que l'any 2020, amb motiu dels preparatius de l'exposició **Picasso. La mirada del fotògraf**, es van trobar unes fotografies inèdites de Nick de Morgoli que van permetre resseguir-ne la pista i, finalment, localitzar-la. L'obra *Jamais* s'ha restaurat i s'ha pogut mostrar després de gairebé un segle sense haver estat exposada.

Picasso. Els quaderns

18 de desembre de 2020 al 4 d'abril de 2021

Picasso. Els quaderns ha mostrat la totalitat dels quaderns i també la totalitat dels dibuixos que contenen, utilitzant la tecnologia adequada per fer-los atractius al públic a través de pantalles. Els visitants han pogut descobrir la constel·lació de temes que apareixien en els quaderns de dibuix de Picasso —que per a ell eren una mena de diari—, en els quals investigava i experimentava per solucionar els problemes inherents al seu procés creatiu.

Picasso i les joies d'artista

20 de maig de 2021 al 9 de gener de 2022

El 21 de maig de 2021 es va inaugurar l'exposició *Picasso i les joies d'artista*, que s'ha perllongat fins al 9 de gener de 2022. El Museu Picasso s'ha centrat les seves produccions menys conegudes en una exposició dedicada a les joies d'artista. Des dels collarets de petxines fets per a Dora Maar a les platges de Juan-les-Pins el 1937, fins a les autèntiques obres d'orfebreria dels anys seixanta, passant per les peces modelades al taller Madoura, la joieria va ser per a Picasso l'enèsim terreny de joc, un nou ventall de possibilitats. Moltes de les joies van ser creades per a persones del seu entorn més pròxim i cadascuna destilla un missatge recòndit i fascinant.

A més de mostrar les joies creades per Picasso, l'exposició ha comptat amb peces de Meret Oppenheim, Man Ray, Dorothea Tanning, Salvador Dalí, Alberto Giacometti, Alexander Calder, Lucio Fontana, Louise Bourgeois, Pol Bury, Jacqueline de Jong, Niki de Saint Phalle, Kiki Smith, Aube Elléouët-Breton, Yoko Ono, Janine Antoni i Miquel Barceló. La col·lecció excepcional de joies presents en el segon àmbit de l'exposició és una finestra al panorama artístic dels segles XX i XXI.

Lola Ruiz Picasso

12 de novembre de 2021 al 27 de febrer de 2022

El 12 de novembre de 2021 es va inaugurar *Lola Ruiz Picasso* (Màlaga, 1884-Barcelona, 1958), estructurada en quatre àmbits. El primer s'ha dedicat als retrats que Picasso va fer de la seva germana i inclou obres de la col·lecció del museu i de les col·leccions de la família. Un segon àmbit mostra fotografies de Lola, representada en totes les etapes de la seva vida. S'ha dedicat un apartat a les obres pintades per Lola i conservades en el fons del Museu Picasso com a part de la donació de l'artista, realitzada el 1970. El darrer àmbit permet presentar una important selecció de la correspondència de Picasso amb la seva germana petita, i, en general, amb la família resident a Barcelona. Un arxiu inèdit destinat a formar part de la col·lecció en un futur.

Vilató. Dibuixos del telèfon

11 de novembre de 2021 al 27 de febrer de 2022

Com a complement de l'exposició *Lola Ruiz Picasso*, es va presentar la mostra *Vilató. Dibuixos del telèfon*. La mostra es va inaugurar el 12 de novembre de 2021 amb motiu del centenari del naixement de Javier Vilató (1921-2000), artista i fill de Lola Ruiz Picasso, i Xavier Vilató ha comissionat la mostra, que posa en relleu la gran amistat que unia Picasso amb el seu nebot Javier i que, en la presentació de l'exposició, va assegurar que entre tots dos es va produir «un intercanvi com a artistes i com a familiars que va generar un còctel molt potent».

Picasso per Duncan. La mirada còmplice

30 de novembre de 2021 al 6 de març de 2022

L'1 de desembre de 2021, el museu va obrir al públic l'exposició *Picasso per Duncan. La mirada còmplice*. La mostra posa de manifest l'amistat i la complicitat entre el fotògraf David Douglas Duncan i Pablo Picasso a través de 60 fotografies que s'exposen a les sales de la col·lecció permanent i ens apropen a la quotidianitat de Picasso i al seu procés artístic.

Duncan va conèixer Picasso la primavera del 1956 durant una visita a La Californie a Canes, on Picasso vivia. Arran d'aquesta visita van establir una estreta relació.

L'any 2013, en motiu del 50è aniversari del Museu Picasso, David Douglas Duncan va fer donació d'un conjunt de 161 fotografies (còpies modernes digitals en paper Inkjet Gold Fibre Silk 50 x 60 cm) seleccionades per ell que són un bon exemple de l'estreta relació que van mantenir el fotògraf i l'artista, i mostren, d'una banda, escenes quotidianes de Picasso amb la seva família —en especial amb Jacqueline, la seva darrera esposa— i, d'una altra, constitueixen un testimoni excepcional a l'hora de documentar els processos creatius i de treball de l'artista.

Exposició *Picasso per Duncan*. Fotografia: Miquel Coll

La collecció

La collecció del Museu Picasso de Barcelona s'articula entorn de les obres de joventut de Pablo Picasso, un fons que s'amplia any rere any i que esdevé la clau per articular l'oferta expositiva i les propostes educatives. Actualment, la collecció disposa de 5.044 objectes documentals que estan digitalitzats en el programari informàtic MuseumPlus, que comprenen fons de dibuix, escultura, ceràmica i pintura.

Els increments de collecció registrats al llarg d'aquest any es produeixen a partir d'un canvi metodològic en els processos de registre. El nou protocol establert preveu que les inscripcions o els dibuixos minoritaris en llibres, per exemple, es reconeguin com a nous objectes documentals. En aquest sentit, l'adopció del nou criteri i la futura implantació del MuseumPlus Ria fan preveure un augment dels objectes documentals del museu.

Si bé durant 2020 no es va poder adquirir cap obra d'art, enguany destaca la compra per part de la fundació de **la carta de Picasso a Utrillo (1901)**, procedent del llegat de Manuel Pallarés, un dels grans amics de joventut de Pablo Picasso, que s'ha dipositat al museu.

Museu Picasso, Barcelona. Fotografia: Fotogasull

Carta de Pablo Picasso a Miquel Utrillo
París, juny del 1901
Tinta a ploma i llapis de colors sobre paper verjurat
17,8 x 11,5 cm

Museu Picasso, Barcelona. Compra, 2021
MPB 115.006

Pablo Picasso és un artista de renom internacional que desperta gran interès en públics molt diversos i variats, per aquest motiu el museu rep peticions de préstecs d'obres des d'institucions d'arreu del món. Les estrictes condicions de conservació i els requisits de transport de les peces no sempre permeten accedir a totes les peticions rebudes. Un cop aprovat el préstec, l'equip del museu s'encarrega del seguiment de les obres i la gestió de noves peticions. Durant 2021 s'han prestat vuitanta-quatre obres de la col·lecció, tres dibuixos corresponents al dipòsit del Fons Fundació Picasso-Reventós i tres objectes documentals del Centre de Coneixement i Recerca. Aquestes noranta cessions en préstec s'han fet a disset institucions diferents.

Distribució dels préstecs per països

	Col·lecció	Fons documental
Espanya	37	1
França	34	2
Alemanya	1	
Itàlia	1	
Canadà	14	
Total	87	3

En l'àmbit català, els objectes s'han prestat a institucions patrimonials de Sitges, Caldes d'Estrac i Barcelona. Pel que fa a l'estat espanyol, el MPB ha signat acords amb Terol (18), Buitrago de Lozoya (4), València (2), Màlaga (6) i Saragossa (1).

Adquisicions, dipòsits a altres institucions i dipòsits temporals d'altres institucions

Els dipòsits de col·leccions particulars custodiades pel Museu Picasso de Barcelona no han canviat respecte a l'any anterior:

- Dipòsit cartes Reventós. Període: des de juny de 2015.
- Dipòsit dibuix Jacint Reventós i Bordoy. Període: des de gener de 2016.
- Diari Treball, diari dels treballadors de la ciutat i del camp, Conté un dibuix i una dedicatòria de Picasso amb el braç alçat portant una fletxa. Període: febrer de 2018-febrer de 2022.

Així mateix, s'està treballant en la regulació del dipòsit extern de tres obres cedides al MNAC l'octubre de 2018 en motiu de la presentació de les sales d'art modern.

Restauració i conservació preventiva

Amb motiu de l'exposició *L'etapa blava a la col·lecció, estudi científic* —de la qual se'n preveu la inauguració el maig de 2022— s'han dut a terme una sèrie d'estudis tècnics en col·laboració amb diverses institucions i universitats nacionals i internacionals, coordinats per Reyes Jiménez, responsable del servei de Conservació Preventiva i Restauració del Museu Picasso i comissària de l'exposició. Els estudis d'imatge més recents es van fer respectivament el 2018 i el 2019 gràcies a dos acords de col·laboració amb la National Gallery de Washington, que va realitzar l'estudi amb tècniques infraroges de Sabartés amb quevedos i Natura morta, i amb l'Istituto Nero Carrara de Florència, que va fer l'estudi de La Copa Blava amb el mateix procediment. Per la seva part, durant 2021 Patrimoni 2.0 Consultors han dut a terme els estudis químics per a la determinació de materials. Per poder comptar amb la màxima informació de cadascuna de les obres exposades es van extreure diverses micromostres de les pintures que han permès estudiar els diferents estrats de color i la composició elemental de cadascun. Així mateix, s'ha completat l'estudi amb l'adquisició d'imatges tècniques en ultra-HD, gigapíxel de les obres per generar documents de màxima qualitat.

Els palaus

El museu ocupa cinc palaus medievals que l'Ajuntament de Barcelona ha anat adquirint en els darrers cinquanta anys: Aguilar, Castellet, Meca, Mauri i Finestres, que han estat objecte de diferents reformes.

Els equipaments museístics en general es troben davant el repte de gestionar la tensió entre els requisits funcionals d'un museu i els requisits respecte a les condicions de conservació de les col·leccions. En aquest cas, s'hi afegeix la condició de disposar d'uns edificis patrimonials que no van ser construïts per al seu ús actual, i sobre els quals s'exigeix una protecció especial (catalogats com a bé cultural d'interès nacional).

L'any 2019 es va signar un memoràndum que vincula l'Ajuntament de Barcelona, l'empresa pública BIMSA i la Fundació Museu Picasso de Barcelona en la rehabilitació dels edificis històrics que acullen l'actual seu del Museu Picasso. Malgrat la suspensió dels treballs ocasionada per l'adveniment de la crisi sanitària provocada per la covid-19, els treballs s'han posat en marxa a partir de l'octubre de 2021.

Projecte de rehabilitació dels patis

Iniciades les obres el 26 d'octubre de 2021, la primera fase de la intervenció se centra en els patis dels palaus d'Aguilar i Meca. La durada prevista d'aquesta primera fase és de sis mesos, de manera que al voltant del mes d'abril de 2022, un cop acabades les feines en els dos primers palaus, s'iniciaran els treballs en els patis de Castellet i Finestres. La data de finalització de les obres està prevista per al desembre de 2022.

La Generalitat de Catalunya ha atorgat un import de 200.000 € per a l'execució dels treballs.

Els objectius fixats per al pròxim any es concreten en la finalització de les obres de rehabilitació dels patis i la redacció del projecte d'il·luminació d'aquests.

Palau Berenguer d'Aguilar. Rehabilitació dels patis del Museu Picasso executada per Recop restauracions.
Fotografia: Monica Moreno

Projecte de rehabilitació de les façanes exteriors

El projecte de rehabilitació de les façanes s'ha fet mitjançant la licitació corresponent, amb el nom de «Serveis relatius a la redacció del projecte i direcció de les obres d'intervenció a les façanes del Museu Picasso», per un valor de 24.699,32 euros, IVA exclòs. El servei s'ha adjudicat a l'empresa **Matters Arquitectura, SLP**.

El projecte es va aprovar per la Comissió de Govern de l'Ajuntament i es licitarà a principis de 2022. Per poder assumir la despesa, s'ha dividit en diferents fases. La primera preveu la intervenció de la façana del carrer Montcada, amb un cost aproximat de 750.000 euros. La durada prevista de les obres és d'un any, i es preveu que els treballs planificats finalitzin cap a la primavera de 2023.

Restaran pendents les fases següents: façanes de Cremat Xic, plaça Sabartés, pati Noguera i patis interiors, i les fusteries exteriors de tot l'edifici.

Els objectius fixats per al 2022 són licitar, adjudicar i executar les obres de rehabilitació del tram de façana del carrer Montcada.

Pla Director Museu Picasso

El pla s'ha adjudicat a l'empresa Qestudi. S'està redactant la primera fase del document, que aborda els estudis previs i les anàlisis de l'estat actual del museu (instal·lacions, espais, recorreguts, edifici, etc.). El document final es preveu que estarà llest durant el primer trimestre de 2022 i incorporarà una proposta d'etapes per a la rehabilitació i la reforma del Museu Picasso; el document tractarà tots els punts de vista analitzats, i caldrà dur a terme les actuacions que se'n derivin.

Els objectius establerts per al 2022 són la finalització del Pla Director i l'anàlisi i prioritització de necessitats que ajudin a definir la primera fase de la rehabilitació integral de l'edifici.

Les publicacions

Des de la seva fundació al març de 1963, el museu ha destacat per la seva extensa trajectòria en la publicació de llibres i catàlegs que no només complementen, sinó que també documenten i enriqueixen les exposicions i activitats organitzades. L'objectiu principal sempre ha estat la divulgació de la nostra col·lecció i de l'obra de Picasso i d'altres creadors i moviments artístics relacionats amb ell. En aquest context, el departament de publicacions s'encarrega de gestionar, coordinar i garantir la qualitat dels textos, imatges i producció de totes les publicacions definides en el programa editorial anual del museu.

L'àmbit d'actuació del departament inclou les publicacions associades a la col·lecció permanent, com ara catàlegs de col·lecció o estudis tècnics, així com les exposicions temporals celebrades dins el museu, principalment en forma de catàlegs. El departament també s'ocupa de l'edició i correcció dels llistats d'obres de les exposicions temporals i d'altres textos del museu, treballant en estreta col·laboració amb la resta de departaments.

Durant 2021 el públic ha pogut gaudir de les següents publicacions:

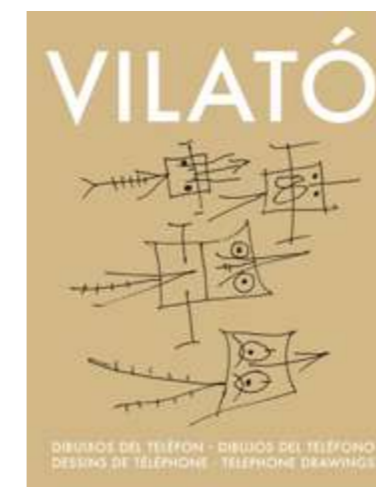
Picasso i les joies d'artista

CAT-ENG | CAST-FR

Emmanuel Guigon, Manon Lecaplain, Clare Finn, Georges Sebbag

Fundació Museu Picasso de Barcelona, 2021
Disseny de Run Design

208 p. | 26 x 23 cm | 39 €
ISBN: 978-84-122327-8-3 (CAT-ENG)
978-84-122327-9-0 (SPA-FR)

Vilató. Dibuixos del telèfon

CAT-CAST-ENG-FR

Emmanuel Guigon, Xavier Vilató

Fundació Museu Picasso de Barcelona, 2021
Disseny d'Àngel Uzquiano

96 p. | 18,5 x 14 cm | 15 €
ISBN: 978-84-124631-2-5

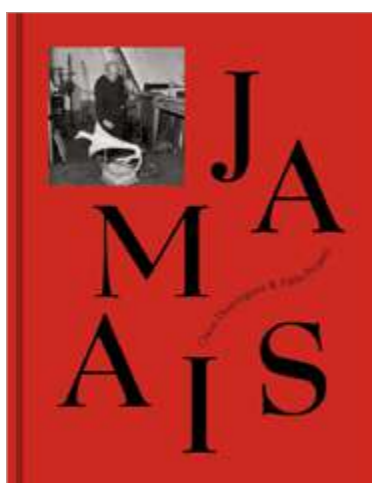
Lola Ruiz Picasso. La custòdia del tresor

CAT · ENG | CAST · FR

Emmanuel Guigon, Malén Gual, Mariona Tió,
Xavier Vilató

Fundació Museu Picasso de Barcelona, 2021
Disseny de Setanta

144 p. | 24 x 18 cm | 20 €
ISBN: 978-84-124631-0-1 (CAT-ENG)
978-84-124631-1-8 (SPA-FR)

Jamais. Óscar Domínguez & Pablo Picasso

CAT | CAST | ENG | FR

Emmanuel Guigon i Georges Sebbag

Fundació Museu Picasso de Barcelona, 2020
Disseny de Feriche Black Studio

112 p. | 73 il. | 14 x 18 cm | 20 €
ISBN 978-84-122327-0-7 (CAT) | 978-84-122327-1-4 (CAST)
978-84-122327-2-1 (ENG) | 978-84-122327-3-8 (FR)

Picasso. Els quaderns

CAT | SPA | ENG | FR

Malén Gual (dir.), Rafael Inglada, Brigitte Leal, Pilar
Vélez, Reyes Jiménez, Mariona Tió, Lucas Maldonado,
Ricard Bru, Carolina B. García-Estévez, Laurence
Madeline, Javier Barón, Eduard Vallès, Marilyn
McCully, Emmanuel Guigon, Jèssica Jaques, Claustr
Rafart i Planas, Blanca del Rí

Fundació Museu Picasso de Barcelona, 2020
Disseny de Jason Ellams

400 p. | 1.400 il. | 22 x 27,5 cm | 44 €
ISBN 978-84-122327-4-5 (CAT) | 978-84-122327-5-2 (CAST)
978-84-122327-6-9 (ENG) | 978-84-122327-7-6 (FR)

Pablo Picasso
i Françoise Gilot
Anell
1948
Pablo Picasso
and Françoise Gilot
Ring
1948

Programa educatiu i social

Potenciar la funció educativa i social del museu és una de les línies estratègiques prioritàries en el trànsit de la sortida de la crisi originada per la covid-19. El Servei Educatiu i d'Activitats del Museu ha hagut d'adaptar els seus continguts per tal de continuar oferint un ventall d'activitats educatives que puguin donar resposta als requisits propis dels diferents públics.

La situació actual presenta una sèrie de reptes per als museus, però també unes oportunitats noves que permeten consolidar el paper social del museu i expandir-ne l'abast de les activitats. Tot i les limitacions en activitats presencials, no permeses durant 2020 i gran part de 2021 per les mesures sociosanitàries vigents, durant aquest darrer any, s'ha generat una forta demanda de continguts culturals. Aquesta situació ha fet plantejar nous formats, s'ha traslladat al món telemàtic el que habitualment es feia en format presencial, i la cultura local s'ha convertit en internacional i a l'inrevés.

En aquest context, el Museu Picasso es troba en una situació privilegiada. Una trajectòria de col·laboracions consolidades amb entitats culturals, educatives i sense ànim de lucre i una tradició d'activitats diversificades permeten el posicionament com a museu social que es dirigeix a diversitat de públics, als quals ofereix oportunitats de formació, de lleure i de lleure cultural.

Programa de visites per a l'ensenyament reglat

El programa de visites per a l'**ensenyament reglat** compta amb les propostes següents:

- **Visita a sales i taller:** Recorregut participatiu per les sales del museu en què, a partir de les observacions de l'alumnat i el diàleg que es genera entre ells, s'analitzen les obres de la col·lecció. Es complementa amb un taller en el qual es desenvolupen, de forma plàstica, els temes que han sorgit a partir dels interessos del grup.
- **Visita a sales. Diàleg davant de l'obra:** El museu proposa itineraris a través d'obres de la col·lecció en els quals els protagonistes són els alumnes. La visita es condueix a partir dels seus interessos i observacions, i es promou l'atenció de tot el grup a través de la reflexió sobre les seves opinions i les dels seus companys.
- **Visita per a escoles estrangeres:** Amb una metodologia basada en la importància d'observar i dialogar davant de l'obra, les visites al museu són un espai dinàmic en què l'estudiant participa activament en el procés d'aprenentatge. Els idiomes que s'ofereixen són anglès, francès i italià.
- **Recursos educatius en línia:** Es proposen càpsules al voltant de temes essencials de la història de l'art i de la trajectòria picassiana. Amb aquests recursos educatius, es vol oferir al professorat una eina per treballar amb els alumnes de manera transversal, participativa i competencial, a partir de Picasso i la col·lecció del museu, però alhora amb una mirada atenta a com altres artistes han tractat aquests temes i quina és la lectura que en podem fer actualment.

Durant 2021 s'han fet **134 visites dinamitzades** a escolars, i s'ha atès un total de **2.665 alumnes** repartits en 134 grups. Les **visites taller escolars** han atès atendre **4.281 alumnes**, repartits en 213 grups. Les **visites a estudiants estrangers** han acollit 662 assistents dividits en 31 grups.

Formació de professionals i ensenyament superior

Al llarg de 2021 s'han dut a terme les activitats següents: **Projecte Alimentació Sostenible: Les receptes de Picasso** (a partir d'obres de Picasso i d'altres artistes es reflexiona sobre la dieta); **cursos d'estiu per a docents**; **Educa amb l'art** (per a educadors socials); **Projecte Erasmus Plus** (l'art com a eina educativa transversal); **Projecte Escoles Tàndem** (per a la innovació escolar); **formacions per a claustres docents**; **programa de pràctiques per a estudiants universitaris**; **visites per a universitaris i màsters**; **Musicant Picasso** (reflexió i diàleg de músics amb obres de Picasso).

Projectes comunitaris

La Fundació Museu Picasso Barcelona ha de tenir un paper important en l'entorn i ha de fomentar una relació estreta amb els veïns i veïnes. Per aquest motiu s'han elaborat diferents projectes que tenen com a objectiu apropar el veïnat i utilitzar el nostre patrimoni i coneixement com a eina útil per millorar la qualitat de vida dels habitants de Ciutat Vella en general, i dels dels barris de la Ribera, Santa Caterina i Sant Pere, en particular.

S'han dut a terme els programes següents: **projectes de barri amb escoles i instituts**; **projectes ApS** (Aprentatge Servei amb centres de secundària); **projectes amb entitats**; **Festa Major del barri**; **col·laboració amb la Residència Vigatans**; **Equicom (Equipaments Comunitaris)**, per tal de reforçar la col·laboració entre equipaments del mateix barri.

Barcelona Dibuixa 2021. Menja't el món. Fotografia: Catherine Gómez

Barcelona Dibuixa 2021. Menja't el món. Fotografia: Catherine Gómez

Inclusió social

Des del Museu Picasso creiem fermament en la nostra funció social i a partir d'aquesta convicció hem desenvolupat programes dirigits a diversos col·lectius amb necessitats específiques o en risc d'exclusió social: **El Museu s'Apropa** (per a residències de persones grans); **Taller de Memòria per a Gent Gran**; **Una Visita per Recordar** (per a gent gran); **visites accessibles**; **Apropa Cultura** (per a col·lectius amb risc d'exclusió social).

Activitats familiars

Una gran varietat de propostes s'adrecen al públic familiar, com: **Museu Picasso en Família**; **Taller de Nadal**; **Petites Històries, Grans Dones**; **Recursos per a Famílies**; **Barcelona Dibuixa** (la gran festa del dibuix de Barcelona).

Activitats adreçades al públic adult

Pel que fa a aquesta categoria s'ofereixen: **Visites guiades per a públic individual**; **Explorar Picasso** (cursos mensuals); **Museu Picasso Dibuixa**; **Els Dimecres del Copista**; **Cursos de col·laboració amb la Universitat de Barcelona**.

Activitats vinculades a exposicions temporals

Malgrat les dificultats afegides que ha comportat la pandèmia de la covid-19, no s'han deixat d'oferir activitats que reforcin les exposicions temporals. Aquestes activitats permeten aprofundir en el contingut de les exposicions, a través de propostes innovadores que generin debat i que aportin valor afegit.

Comunicació

Impacte als mitjans de comunicació convencionals i xarxes socials, campanyes, etc.

El Departament de Premsa i Comunicació del Museu Picasso dona visibilitat i promou les activitats i els fets excepcionals que tenen lloc en el museu (exposicions, conferències, activitats educatives, col·laboracions amb altres institucions i museus, etc.). Gestiona la relació que s'estableix amb els mitjans de comunicació i actua com a relacions públiques de la institució fent ús dels canals de comunicació que li són propis, el web institucional i les xarxes socials.

S'elaboren notes de premsa, dossiers de premsa, continguts de difusió externa, s'organitzen rodes de premsa, i s'atenen i gestionen les peticions dels mitjans tant nacionals com internacionals per fer possible la projecció del museu, així com les peticions de rodatges per a documentals.

El departament ha participat en l'organització i la difusió de les exposicions i altres propostes del museu durant l'any 2021, i ha obtingut un bon impacte comunicatiu.

La xifra total d'aparicions del Museu Picasso als mitjans de comunicació i web ha estat de 1.490, amb la distribució següent:

- Web: 1.025
- Premsa escrita: 422
- Ràdio: 43

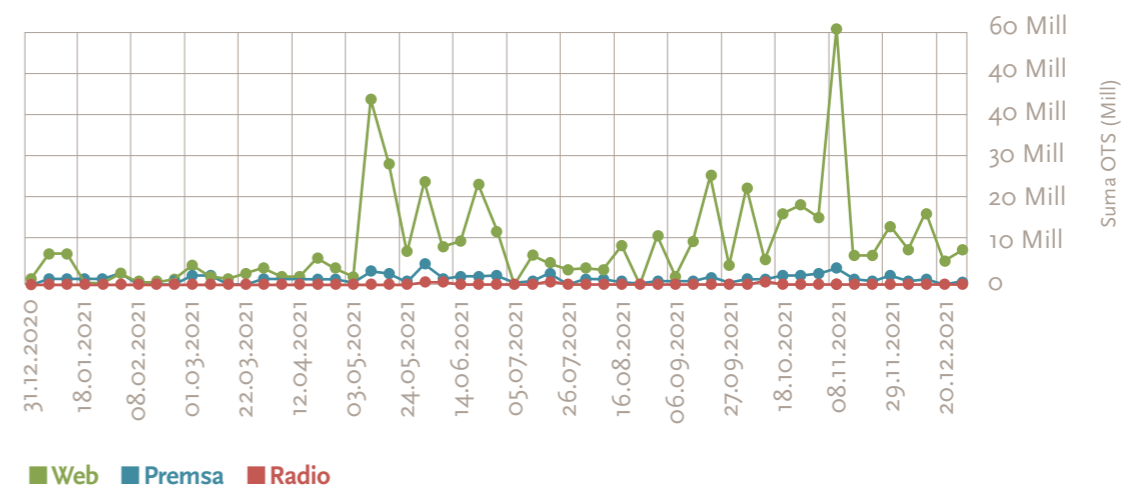
Quadre de volums per mitjans en percentatges:

OTS – Dividit per mitjans

Aquestes aparicions corresponen a un valor econòmic de cobertura de: 13,7 M€

OTS – Tendència per mitjans

Els pics de les aparicions coincideixen amb les presentacions als mitjans de les activitats més destacades:

El 04-03-2021 es va presentar la programació del museu 2021

El 20-05-2021 es va presentar l'exposició **Picasso i les joies d'artista**

El 6-09-2021 es va anunciar la pròrroga de l'exposició **Jamais**

El 12-11-2021 es va presentar l'exposició **Lola Ruiz Picasso**, juntament amb la mostra **Vilató. Dibuixos del telèfon**

Tanmateix, cal tenir en compte el gran ressò de les comunicacions fetes a les xarxes socials i el comportament del públic en línia.

El compte de Twitter ha tancat l'any 2021 amb 69.890 seguidors. La comunitat d'aquesta xarxa ha crescut en 240 seguidors. En la xarxa prenen especial rellevància les publicacions sobre efemèrides, dites de Picasso i difusió d'exposicions en curs. S'han fet un total de 1.451 publicacions.

Pel que fa a Facebook, destaca el fet que s'hagin perdut seguidors, un total de 220. Això s'explica pel traspàs d'una comunitat estable de Facebook a Instagram. Així i tot, ha millorat àmpliament la retenció dels usuaris a les publicacions, com també la connexió emocional amb els continguts difosos, amb una millora de la taxa de compromís. La taxa del 2021 ha estat d'un 39,01 %.

Instagram ha tancat el mes de desembre amb 361.571 seguidors, que significa gairebé 12.000 seguidors més que l'any anterior. S'ha obtingut un creixement sostingut de la comunitat durant cada dia del mes i s'ha millorat la retenció dels usuaris als posts, amb un augment de la taxa de compromís del 14,52 %. I una dada interessant és que han augmentat l'abast mitjà dels stories en un +30,04 %.

Contingut destacat a les xarxes socials:

[Twitter: Gener de 2021](#)

Proves de color de creació del catàleg Quaderns

Abast: 5.960 impressions

Taxa de compromís: 7 retuits, 38 m'agrada, 7 clics i 124 interaccions

Taxa d'interacció: 2,1 %

[Instagram: Febrer de 2021](#)

Estudis de gat - #PicassoQuaderns

Abast: 176.292 impressions

Taxa de compromís: 8.352 interaccions

Taxa d'interacció: 4,74 %

[Instagram: Maig de 2021](#)

Retrat de Jacqueline - litografia - #PicassoJoies

Abast: 64.332 impressions

Taxa de compromís: 3.968 interaccions

Taxa d'interacció: 6,17 %

Twitter: 11 de novembre de 2021

Seguiment d'inauguració #PicassoLola

Impressió: 1.293; 16 m'agrada; 4 retuits; 3 cites, 5 clics en el perfil; 21,66 % taxa de compromís

<https://twitter.com/museupicasso/status/1458870224082677764>

Pel que fa al web del museu, l'han visitat **580.548** usuaris, els quals han romàs al web una mitjana d'1 minut 23 segons i han visualitzat **2.095.784** pàgines. Més de la meitat dels usuaris accedeixen al portal des del mòbil.

Usuaris per país (per nombre de sessions)

Espanya: 501.326
Estats Units: 94.664
França 67.484
Itàlia: 35.384
Regne Unit: 34.653
Alemanya: 29.894

Gestió de públics

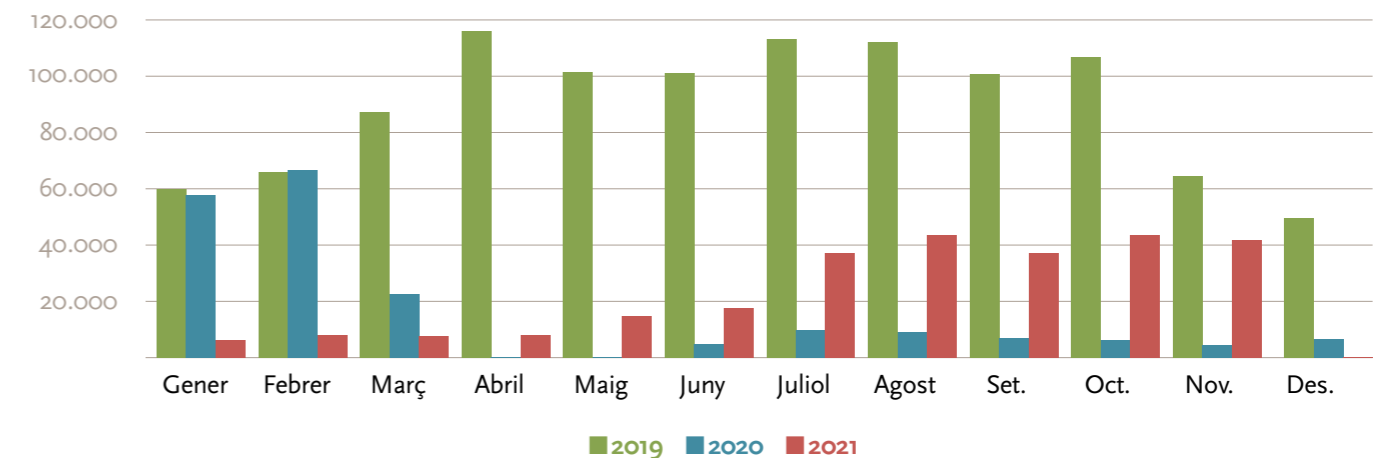
Públic presencial

Malgrat que els efectes de la pandèmia s'han deixat sentir pel que fa al nombre de visitants, cal remarcar que durant l'any 2021 el Museu Picasso ha experimentat un augment de visitants força notable. Dels 194.017 visitants de 2020 s'ha passat als 263.903 de 2021. L'augment es concentra en els darrers mesos de l'any, a conseqüència del relaxament de les restriccions sanitàries que s'ha produït durant el segon semestre.

El 24,46 % dels visitants procedien de l'Estat espanyol, però s'ha pogut comprovar que han anat augmentant les visites de ciutadans d'altres països. En aquest sentit, han augmentat els procedents de França (17,58 %) i Itàlia (8,50 %). Els barcelonins i barcelonines han tornat a ser grans protagonistes de les visites al museu, amb un 15,61 %.

Visitants 2021 per mesos (comparativa amb 2019 i 2020)

	Gener	Febrer	Març	Abril	Maig	Juny	Juliol	Agost	Set.	Oct.	Nov.	Des.	TOTAL
2021	6.101	8.030	7.433	7.871	14.800	17.498	37.074	43.477	36.885	43.278	41.456	-	263.903
2020	57.322	66.355	22.282	-	-	4.887	9.731	9.083	6.997	6.322	4.590	6.448	194.017
2019	59.439	65.565	86.762	115.489	101.036	100.525	112.648	111.514	100.315	106.180	64.254	49.160	1.072.887

El servei d'audioguies segueix la normativa sanitària que indica que no es permet fer entrega dels aparells físics. El sistema actual funciona a través d'una aplicació web creada per l'empresa Audioguiarte que permet baixar el contingut de les pistes d'àudio al mòbil del visitant.

(Per a més dades sobre visitants, vegeu l'annex 19.2)

Gestió administrativa, convenis de col·laboració, recursos humans

En l'àmbit jurídic-laboral, la FMPB té la singularitat de ser una fundació del sector públic, sota l'aplicació de l'Estatut dels treballadors i en alguns preceptes per l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic i al qual, a més, s'ha d'aplicar el procés d'estabilització que marca la llei 20/2021 de 28 de desembre de mesures urgents per a la reducció de la temporalitat en l'ocupació pública.

Al llarg de 2021 s'ha procedit a la cobertura d'alguns dels llocs vacants en la plantilla de la fundació: jurista responsable d'edifici i serveis generals; tècnic/a d'activitats i acollida a la visita; i cap del Departament de Seguretat. A més d'aquests, s'afegeix el lloc de conservador/a motivat per la jubilació de la titular durant el mes de juny.

Els processos de selecció han seguit els principis que garanteixen el compliment dels principis de lliure concurrència, igualtat, mèrit, capacitat i publicitat.

L'any 2021 s'ha signat l'acord entre la Fundació Museu Picasso Barcelona, la representació legal del seu personal, i l'Ajuntament de Barcelona d'adhesió a l'aplicació de l'Acord/Conveni regulador de les condicions de treball dels empleats públics de l'Ajuntament de Barcelona, mitjançant el qual es formalitza l'aplicació del conveni de l'Ajuntament al personal de la FMPB.

Informació financera

L'exercici de 2021 s'ha tancat amb un resultat abans d'impostos de 0 €, ja que el dèficit s'ha compensat amb l'aportació municipal de 2020.

Trobareu més informació financera a l'annex *Dades financeres*.

Compte de resultats	Notes de la memòria	Exercici 2021	Exercici 2020
A) Operacions continuades			
1. Ingressos per les activitats	12	6.175.463,05 €	6.658.067,77 €
a) Vendes		24.080,00 €	66.932,15 €
b) Prestacions de servei		2.174.485,05 €	1.442.515,13 €
e) Subvencions oficials a les activitats	10	3.976.898,00 €	5.148.620,49 €
f) Donacions i altres ingressos per activitat		0,00 €	0,00 €
2. Ajuts concedits i altres despeses		0,00 €	0,00 €
a) Ajuts concedits		0,00 €	0,00 €
5. Aprovisionaments		863,03 €	26.140,55 €
b) Consum de primeres matèries i altres		863,03 €	26.140,55 €
6. Altres ingressos de les activitats	12	265.785,18 €	185.304,81 €
c) Ingressos accessoris i altres de gestió		265.785,18 €	185.304,81 €
7. Despeses de personal	12	(2.020.062,77 €)	(1.946.127,65 €)
a) Sous, salaris i assimilats		(1.593.720,27 €)	(1.531.233,95 €)
b) Càrregues socials		(426.342,50 €)	(414.893,70 €)
8. Altres despeses d'explotació	12	(4.431.404,25 €)	(4.805.208,47 €)
a) Serveis exteriors		(4.439.347,18 €)	(4.790.790,90 €)
a2) Arrendaments i cànon		(77.391,58 €)	(82.617,93 €)
a3) Reparacions i conservació		(391.801,49 €)	(427.363,41 €)
a4) Serveis professionals independents		(455.507,94 €)	(452.788,32 €)
a5) Transports		(142.465,64 €)	(167.168,19 €)
a6) Primes d'assegurances		(41.740,65 €)	(93.924,89 €)
a7) Serveis bancaris		(28.065,74 €)	(11.951,51 €)
a8) Publicitat, propaganda, relac. públiques		(19.155,89 €)	(26.292,86 €)
a9) Subministraments		(277.403,55 €)	(306.653,10 €)
a10) Altres serveis		(3.005.814,70 €)	(3.222.030,69 €)
b) Tributs		(2.205,47 €)	(2.548,17 €)
c) Pèrdues, deteriorament i variació de provisions		10.148,40 €	(11.869,40 €)
9. Amortització de l'immobilitzat	5	(1.253.616,69 €)	(1.267.400,29 €)
10. Subvencions, donacions i llegats traspasats al resultat	10	1.149.223,27 €	1.149.223,28 €
13. Altres resultats		123.581,29 €	0,00 €
A. I) Resultat d'explotació		9.832,11 €	0,00 €
14. Ingressos financers		0,00 €	0,00 €
15. Despeses financeres		(9.832,11 €)	0,00 €
17. Diferències de canvi		0,00 €	0,00 €
A. II) Resultat financer		(9.832,11 €)	0,00 €
A. III) Resultat abans d'impostos		0,00 €	0,00 €
A. IV) Resultat de l'exercici		0,00 €	0,00 €

Retroacció

«La sorellina di Picasso. Il Museo Picasso ospita 37 ritratti dell'eterna musa e prima modella del pittore, insieme ad alcuni dipinti della stessa Lola, fotografie inedite e lettere»

(Titular d'*Il Giornale dell'Arte*, 1 de desembre de 2021)

«Quan l'artista crea les joies, introdueix el seu art en l'esfera més personal de la seva obra.»

(Declaracions d'Emmanuel Guigon recollides per l'agència Efe durant la presentació de l'exposició *Picasso i les joies d'artista*, 20 de maig de 2021)

«Picasso, a cada amante su joya. El museo barcelonés indaga por primera vez en su faceta más desconocida, también la más íntima y privada»

(Titular del diari *La Vanguardia*, 21 de maig de 2021)

I per al 2022...

La direcció i gerència del museu, juntament amb el patronat, s'han marcat unes línies prioritàries per a l'any 2022 que siguin conseqüents amb la situació excepcional viscuda al llarg de 2020-2021 a causa de la pandèmia. El relaxament de les mesures sanitàries ha de permetre un creixement en tots els àmbits per tal de recuperar el múscul i la vitalitat que el museu tenia abans de la pandèmia.

Exposició sobre els estudis tècnics de les obres de l'època blava

Rehabilitació de les façanes exteriors del Museu Picasso

Impuls a la política de captació de visitants, un cop superada la pandèmia

Anàlisi i prioritització de necessitats dels edificis

Annexos de dades

Dades financeres

Pressupost d'ingressos Fundació Museu Picasso de Barcelona 2021

Progr.	PGC	Econ.	Concepte	Pressupost inicial 2020	Pressupost 2021
33304	70000000	36000	Venda Articles	42.800,00 €	12.000,00 €
33100	70500000	39000	Venda Entrades	7.168.807,13 €	1.413.536,09 €
33350	70500001	39001	Exposicions Temporals	15.242,53 €	5.553,68
33309	70500002	39002	Servei d'Audioguies	1.165.894,83 €	234.382,65 €
33309	70500003	39003	Servei de Radioguies	18.150,95 €	2.779,53 €
33311	70500004	39004	Serveis Educatius i Activitats Culturals	113.100,41 €	9.260,53 €
33309	70500005	39005	Sessions Privades visita Museu	30.000,00 €	10.000,00 €
33100	70500099	39900	Repercussió de costos		
Total Cap.3 - Ingressos Corrents				8.553.995,84 €	1.687.512,46
33100	72100000	46200	Transferència corrent ICUB - AJUNTAMENT		3.000.000,00 €
33100	72100000	46201	Aportació Municipal dèficit. Refinançament subv 2018		
33311	72400010	48010	Conveni La Pedrera	20.000,00 €	
Total Cap.4 - Transferències Corrents				20.000,00 €	3.000.000,00 €
33300	76900000	52000	Ingressos Financers	- €	
33309	75900001	54900	Cessió ús temporal espais	10.000,00 €	7.500,00 €
33100	75900002	55000	Altres Concessions Administratives (Cànon Botiga)	900.000,00 €	257.708,33 €
33100	75900003	55001	Altres Concessions Administratives (Cànon Cafè)		6.000,00 €
33306	75300000	59900	Cessió ús temporal imatges	10.000,00 €	4.000,00 €
33100		59902	Mecenatge exposicions	300.000,00 €	200.000,00 €
Cap. 5 - Ingressos Patrimonials				1.226.000,00 €	469.208,33 €
Ingressos corrents				9.799.995,84 €	5.156.720,79 €
33307		76200	Transferència de capital ICUB - MP		
33300		77000	Mecenatge	- €	
Cap. 7 - Transferències de capital				0,00 €	0,00 €
Finançament ROMANENTS EXERCICIS ANTERIORS				381.388,00 €	1.772.000,00 €
TOTAL INGRESSOS				10.181.383,84 €	6.928.720,79 €

Pressupost Despeses Fundació Museu Picasso de Barcelona 2021

Programa	Costos personal	Despesa béns i serveis	Comissions banc	2021	
33399 Direcció	234.358,70	9.500,00		243.858,70	892.132,84
33300 Administració	389.642,04	241.880,00	16.752,10	648.274,14	
33305 Comunicació	174.435,63	146.000,00		320.435,63	433.572,54
33312 Continguts Digitals	40.383,31	72.753,60		113.136,91	
33307 Manteniment i Neteja	98.153,46	1.189.000,00		1.287.153,46	3.655.860,12
33308 Seguretat		1.076.372,75		1.076.372,75	
33309 Gestió de públics	33.214,56	1.259.119,36		1.292.333,91	
33301 Restauració	128.338,96	35.000,00		163.338,96	747.107,09
33302 Conservació	176.072,30	9.500,00		185.572,30	
33303 Registre	119.552,20	9.700,00		129.252,20	
33306 Centre de Coneixement i Recerca	252.943,63	16.000,00		268.943,63	
33310 Activitats	149.214,14	78.500,00		227.714,14	412.126,91
33311 Serveis Educatius	102.512,77	81.900,00		184.412,77	
33304 Publicacions	103.162,40	121.600,00		224.762,40	787.921,29
33344 Exposició Paul Éluard				0,00	
33345 Exposició Picasso Poeta				0,00	
33347 Exposició Joies d'artista		342.000,00		342.000,00	
33348 Diàleg amb la col·lecció Óscar Domínguez				0,00	
33349 Diàleg amb la col·lecció Carlos Pazos				0,00	
33351 Exposició carnets de Picasso				0,00	
3335X Exposició art Contemporani H.Delprat				0,00	
33352 Exposició Lola Ruiz Picasso		40.000,00		40.000,00	
33350 Gestió exposicions	181.158,89			181.158,89	
Total despesa corrent 2021	2.183.142,98	4.728.825,71	16.752,10	6.928.720,79	
Total despesa corrent 2020	2.251.075,50	7.358.191,89	62.500,00	9.671.767,39	
Variació	-3,02%	-35,73%	-73,20%	-28,36%	

2020 (Inicial)

2020		Variació	
312.988,71	976.262,54	-84.129,70	-8,6%
663.273,83			
460.263,29	573.212,54	-139.640,00	-24,4%
112.949,25			
1.260.150,63			
1.422.147,42	5.256.317,17	-1.600.457,05	-30,4%
2.574.019,13			
190.430,38			
192.570,70	835.718,06	-88.610,97	-10,6%
182.953,74			
269.763,24			
237.601,37			
265.116,57	502.717,95	-90.591,03	-18,0%
332.080,64			
186.700,00			
32.700,00			
500.080,00	1.527.539,14	-739.617,84	-48%
50.000,00			
8.000,00			
220.000,00			
20.000,00			
0,00			
177.978,50			
		-2.743.046,60	

Dades sobre visitants

Procedència dels/les visitants

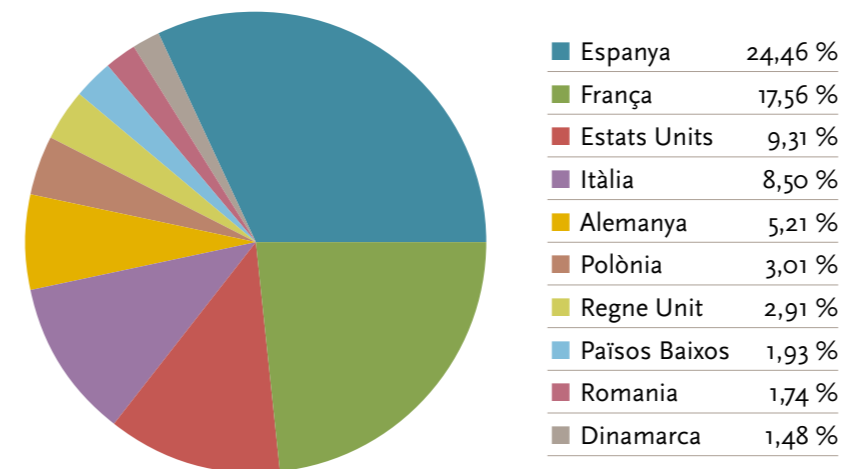
Comparativa de procedències

2019		2020		2021	
1	Estats Units 23,63 %	Espanya 21,53 %	Espanya 24,46 %		
2	Itàlia 8,44 %	Estats Units 13,00 %	França 17,58 %		
3	França 8,15 %	França 9,88 %	Estats Units 9,31 %		
4	Espanya 6,85 %	Itàlia 6,18 %	Itàlia 8,50 %		
5	Regne Unit 5,17 %	Regne Unit 4,53 %	Alemanya 5,21 %		
6	Xina 4,39 %	Corea del Sud 4,51 %	Polònia 3,01 %		
7	Japó 3,90 %	Japó 4,02 %	Regne Unit 2,91 %		
8	Alemanya 3,69 %	Xina 3,55 %	Països Baixos 1,93 %		
9	Corea del Sud 3,18 %	Alemanya 3,25 %	Romania 1,74 %		
10	Rússia 2,77 %	Rússia 2,45 %	Dinamarca 1,48 %		

Públic local

	2019	2020	2021
Barcelona ciutat	1,87 %	7,06 %	15,61 %
Catalunya	3,68 %	11,09 %	3,82 %

Visitants del Museu Picasso de Barcelona (2021)

Visites guiades

Visites comentades regulars	Assistents	Serveis de guies privats	Serveis reservats	Assistents
2019	5.017	2019	103	1.656
2020	1.058	2020	11	208
2021	1.574	2021	22	263

Lola, la bella vigía de Picasso

Muestra. El Museo Picasso de Barcelona dedica una exposición a la hermana del artista, que la retrató y que fue quien custodió casi un millar de sus obras tempranas

ITXASO ELOROUY

Travesisima, arisca, revoltosa y parafanada», en palabras de su hermano Pablo. Lola era apodada la hermosa por su carácter abierto y extrovertido, así como por haber nacido en Málaga durante una noche de terremoto. Sus hijos decían de ella: «Nuestra madre, que de temperamento no era precisamente tranquila, aseguraba que el tío Pablo era más dócil que ella». Picasso dejó su obra en la casa familiar, rodeada de cuadros de sus amigos pintores. Su madre cuidó de ella, después le tocó el turno a Lola, la hermana menor, y, al fallecer, Picasso habló con su sobrino para encargarse que cuidara la colección, después de hacer un acta notarial y fotografiar la obra custodiada en casa. «Hay una parte de memoria muy emocionante que tiene que ver con la relación familiar», sostiene el director del Museo Picasso de Barcelona, Emmanuel Guigon, que le dedica una muestra.

El museo fue en sí mismo una voluntad del artista, que en 1970,

en pleno franquismo, hizo una donación enorme a cambio de tener una pinacoteca centrada en su figura. Barcelona fue considerada por la primera ciudad picassiana. «Noventa y cinco piezas de Picasso han pasado a enriquecer la pinacoteca de la calle Montcada. A través de sus sobrinos, señores Vilató Ruiz, el pintor hizo donación ayer de estas obras, pintadas todas en sus años de residencia en Málaga, La Coruña y Barcelona», destacaba el 'Diario de Barcelona' el 11 de marzo de 1970.

Picasso necesitaba pintar un rostro, una figura viva, y aprovechó la presencia de su hermana pequeña, a quien utilizó de modelo, para ejercitar la destreza con el pincel. «Lola es muy importante para Picasso, pero también lo es para el museo y esta exposición es un homenaje a ella, que donó la parte más importante de nuestra colección, a excepción de las Meninas». La muestra conmemora el quincuagésimo aniversario de la gran donación del artista y la apertura del museo, en 1970. «Vamos a incorporar además, re-

familiar, que es la única en la que aparecen la hermana y los padres juntos y que refleja la tristeza familiar por el fallecimiento de la hija menor, Conchita. Algo muy personal, una especie de álbum de fotos familiares».

También está 'Primera comunión', la obra más conocida de esta etapa, junto a una galería de retratos en los que se la ve más mayorcita, como uno de los retratos que estaban colgados en la exposición de Els Quatre gats. Lola R. Picasso tenía el hábito de pintar con tinte pastel y lo hacía encima de hojas con montevite de la escuela de Bellas Artes, donde su padre era profesor, y un área de la maestra está dedicada a sus pinturas. Una, en concreto, es una copia parcial de otra obra de su hermano, lo que demuestra la admiración que profesaba hacia él, mientras que una proyección de las '66 Lola', retratadas por Picasso, dan muestra del cariño que el pintor sentía por su hermana.

«Lola mantiene correspondencia con sus tíos y primas malagueñas. Es curioso que, aunque solo viviera seis años en Málaga, tuviera tanto contacto con la familia del Sur». Malén Guai habla en detalle de una interesante carta enviada por Picasso a sus padres desde París, mientras preparaba la exposición de Volard junto a Lurrino. Picasso viajó con veinte obras a París, pero su marchante le pide más. Entonces se pone a trabajar y lo hace sobre cartón, que es barato y seca rápido. En una carta, decorada con un autorretrato, habla con sus padres y les dice que ya había hecho veinte cuadros; les explica cómo era su estudio, donde hacía frío, pero utilizó su peculio en comprar unas pantuflas para calentarse. Picasso fotografió a su hermana Lola en múltiples ocasiones, a partir de 1909, cuando adquiere una cámara fotográfica y algunas de estas fotografías fueron colgadas por el artista. En 1910, Lola está a punto de partir y los hermanos ya no vuelven a verla.

Picasso tenía una enorme capacidad de renovación y un temperamento penetrante. Era un hombre que atría, alrededor del cual se ha generado una figura mítica, y es, a día de hoy, uno de los pintores más cotizados del mundo. Fue un artista que se autorretrató en innumerables ocasiones y mostró en los retratos de su hermana su propio carácter. Dora Maar, Olga Khokhlova, Ignacio Zuloaga, Jean Cocteau, o Mafalda Bigué, fueron fieles compañeros de Picasso, el genio y toraz creador, dueño de una personalidad que abunde, inebriado en la actualidad. «Todos los que le conocían querían estar a su lado, hombres y mujeres, y yo no puedo evitar llamarle Pablo», concluye Malén Guai.

Picasso necesitaba una figura viva para ejercitar la destreza con el pincel y usó a su hermana como modelo

Article a Territorios del diari El Correo de Bilbao (04/12/2021) sobre Lola Ruiz Picasso

Cultura

Un proyecto de investigación impulsado por el museo barcelonés

Resuelto el misterio de las arrugas de Picasso

¿Por qué unas pinturas se deterioran más que otras?

TECNOLOGÍA

El genio de Madrid descubrió en 1907, el momento de su vida en el que se convirtió en un artista moderno. Fue en ese momento cuando se trasladó a París y más tarde en el primer año de la Gran Guerra se trasladó a España. En ese momento, Picasso se convirtió en un artista moderno y se convirtió en un artista moderno. En ese momento, Picasso se convirtió en un artista moderno y se convirtió en un artista moderno.

En esta primera investigación, se analizó el estado de conservación de las pinturas de Picasso en el momento de su creación y se comparó con el estado actual. Los resultados muestran que las pinturas que se conservaron mejor fueron aquellas que se pintaron en un momento de su vida en el que se convirtió en un artista moderno.

Los resultados de esta investigación muestran que las pinturas que se conservaron mejor fueron aquellas que se pintaron en un momento de su vida en el que se convirtió en un artista moderno.

Los resultados de esta investigación muestran que las pinturas que se conservaron mejor fueron aquellas que se pintaron en un momento de su vida en el que se convirtió en un artista moderno.

Los resultados de esta investigación muestran que las pinturas que se conservaron mejor fueron aquellas que se pintaron en un momento de su vida en el que se convirtió en un artista moderno.

Los resultados de esta investigación muestran que las pinturas que se conservaron mejor fueron aquellas que se pintaron en un momento de su vida en el que se convirtió en un artista moderno.

Article a La Vanguardia (01/05/2024) sobre la conservació preventiva als museus

Director
Emmanuel Guigon

Gerent
Maria Vilasó

**Conservadora de pintura,
dibuix, escultura i ceràmica**
Malén Gual
Elena Llorens

Conservadora d'obra gràfica
Claustre Rafart i Planas

**Conservació preventiva
i restauració**
Reyes Jiménez
Anna Vélez

Registre
Anna Fàbregas
Anna Anglès

**Centre de Coneixement
i Recerca**
Sílvia Domènech
Margarida Cortadella
Raquel Revuelta
Núria Solé

**Servei educatiu, activitats
i gestió de públics**
Anna Guarro
Maria Alcover
Òscar Carreño
Mercè García
Elisabet Nebot
Vanesa Rojas

Exposicions
Anna Llopis
Mariona Tió
Julieta Luna
Laura Parrilla

Publicacions
Cristina Vila
Júlia Azcunce

**Comunicació, premsa
i web**
Maria Choya
Anna Bru de Sala
Mireia Llorella
Montse Salvadó

Secretaria de direcció
Esther Calvo

Seguretat
Josep Perea

Manteniment
Yolanda Granel
Rosa María Sánchez

Administració
Maite Carol

Mireia Cuevas
Cristina Junquera
Laia Aleixendri
Susana Blázquez
Ángel Díaz

Contractació
Sílvia Castro
Vanesa Figueres

**Memòria 2020. Fundació Museu
Picasso de Barcelona**

Edició i textos
Fundació Museu Picasso de Barcelona
Anna Cabeza

Disseny gràfic
Júlia Azcunce
Luz de la Mora

Museu Picasso
Montcada, 15-23
Barcelona 08003
(34) 93 256 30 00

www.museupicasso.bcn.cat
www.blogmuseupicassobcn.org

Excepte en els casos específicament previstos per la Llei, qualsevol reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquest document i les imatges que hi apareixen només pot ser realitzada amb l'autorització dels titulars dels drets que s'indiquen en els crèdits.

© de les reproduccions de les obres de Pablo Picasso:
Successió Pablo Picasso, VEGAP, Madrid, 2021

